

Päiväkirurgiset koulutuspäivät

Gynekologisen potilaan hoitoprosessi

Gynekologiset potilaat leikkausjonoon

1. Lääkärin vastaanotolta naistentautien poliklinikalta
  2. Erikoislääkärin ohjaamana lähetteen perusteella naistentautien poliklinikalta
- Dg, Tmp, Kiireellisyys luokka, tekijä, paikka, tmp tyyppi, tarvittavat konsultaatiot , lääkitys huomiot, potilaan lomat, kuukautiset yms.

Jonohoitaja

Gynekologian poliklinikalla toimiva jonohoitaja kutsuu potilaat leikkaukseen jonojärjestyksen perusteella.

PÄIKI / HERKO / LEIKO / osaston kautta

Päijät-Hämeen keskussairaalassa toteutetaan neljää eripituista elektiivistä toimenpide tyyppiä päiväkirurgiassa.

Naistentaudit

PÄIKI -päiväkirurginen (2017 325 kpl)

HERKO- Päiväkirurgian heräämöstä kotiin (150 kpl)

LEIKO- kotoa leikkaukseen (14 kpl)

Osaston kautta edellisenä päivänä (-)

Päiväkirurgisia toimenpiteitä tehdään

Päiväkirurgiassa PÄIKI päivinä

Päiväkirurgiassa HERKOjen ” täytteenä ”

Keskusleikkausyksikössä ” täytteenä ”

Tavoitteena käyttää kaikki annettu saliaika

Yleisimmät päiväkirurgiset tmp:

1. Emättimen etu- ja takaseinän korjaus ompelein
2. Laparoskooppinen munajohtimien/ munasarjojen poisto
(sterilisaatio ja muut syyt)
3. Laparoskooppinen kystan poisto
- 4 Kohdun muutoksen poisto kohduntähystyksessä
- 5 TOT
- 6 Paikalliset emättimen ja ulkosynnyttimien muutosten poistot

Potilaan esitiedot ja ohjaus

1. Potilas tulee gynekologian poliklinikalle ja täyttää esitiedot (paperi tai hyvis) - toimii informaationa kutsujalle.
2. Esitiedot leikkaukseen tulevilta pyritään tarkastamaan jo poliklinikka käynnillä. 1 ja 2 kiireelliset pyritään haastattelemaan leikkausjonohoitajan toimesta. Potilaan ohjaus haastattelussa. Aika käteen ?
3. Leikkauspäätös patologin vastausten perusteella. Haastattelu ja ohjaus puhelimitse.
- 4 Puhelimitse tarkistettava: Ehkäisy ? Kuukautiset ?
- 5 Ei varsinaista pre-soittoa. Pyritään ohjaamaan jo kutsuttaessa.

Kutsu

Potilaalle lähetetään kutsu ja sen yhteydessä:

PÄIKI:n potilasohje

Kotihoito-ohjeet leikkauksesta riippuen

TURVALLISUUTTA YHDESSÄ SINUN KANSSASI

POTILAS

AMMATTITAITOINEN
HENKILÖKUNTATURVALLINEN
LÄÄKEHOITOAJANMUKAISET
TILAT JA LAITTEET

Emme voi tietää elles kerro:

- itsestäsi ja sairauksistasi
- lääkkeistä, myös vitamiineista ja luontaisvalmisteista
- allergioista ja erityisruokavaliosta
- aiemmista leikkaus-, puudutus- ja nukutuskokemuksista
- olevasi raskaana tai imetät
- jos sattuu tai tuntuu muuten pahalta
- jos hoito ei mielestäsi suju turvallisesti

KYSY

hoidoista, leikkauksesta, lääkkeistä ja mikä on oma osuutesi hoidon toteutumisessa.

TUTUSTU

kaikkiin saamiisi ohjeisiin ja noudata niitä myös kotona.

VARMISTA

että olet ymmärtänyt, jos käytämme outoja sanoja tai meillä ei ole yhteistä äidinkieltä.

Voit myös pyytää läheisesi mukaan kuulemaan hoitajan tai lääkärin selvitystä hoidostasi.

HUOLEHDI

käsien pesusta ja desinfioinnista.

Elektiivisen potilaan preoperatiiviset tutkimukset rasti ruutuun

A. Ei tutkimuksia: yleiset päiväkirurgiset tmp:t ja jos tmp verenvuoto pieni, myös yli 60v

Terve ja oireeton lapsi raskaustesti, jos raskauden mahdollisuus
 Terve ja oireeton aikuinen anemiatapumus, runsaat kuukautiset: PVK

B. Perustutkimukset osastopotilas

> 60v: PVK, P-gluk, U-KemSeul Jos Hb alle 100 -> lisäselvittely ennen toimenpidettä

C. Lisätutkimukset potilaan sairauksien ja/tai toimenpiteen mukaan seuraavasti:

Tautikohtaiset lisätutkimukset leiko- / osastopotilas

- Verenpainetauti, sydän- tai keuhkosairaus tai oire**
PVK, Na, K, krea, P-gluk, EKG
ASA, Asasantin, Clopidogrel, Dipyryn, Efient, Persantin, Marevan, Plavix, Pradaxa, Tiklid, Xarelto
- Munuais sairaus, kortisonin käyttö**
PVK, Na, K, krea, P-gluk
- Diabetes, merkittävä liikalihavuus**
PVK, Na, K, krea, P-gluk, HbA1c, EKG, verensokerin pikamääritys tmp aamuna
- Maksasairaus, hematologinen sairaus, runsas alkoholin käyttö, vajaaravitsemus**
PVK, *veriryhmä, x-koe, Na, K, krea, P-gluk, INR

Tautikohtaiset lisätutkimukset päiväkirurginen potilas
(muuten samat kuin osastopot, poikkeaa allamainittujen osalta)
Sydän- tai keuhko-oire, huono rasituksenieto (ahdistus, rintakipu)

PVK, Na, K, krea, P-gluk, EKG

Verenpainetauti: Ei lab kokeita, ei EKG

Leikkaukseen tulevalla tavoite HbA1c < 10% tai < 86mmol/ml

- R1 ACE-estäjä + diureetti/ca-salpaaja:** Accupro Asyntilsan Bifril Captopril Captostad Cardace Cardiostad Comprenessa Coveram Coversyl Enalapril Linatil Lopril Lisinopril Lisipril Noliterax Perindopril Quinalapril Ramipril Rasilez Reaptan Renitec Unimax Zanipress Zofenil tai ...comp
- AT-2 tai yhdistelmä:** Aprovel Atacand Benetor Cozaar Diovan Exforge Kinzalmono Kinzalcomb Losartan Losarstad Losatrix Micardis Olmetec Rasilez Sevikar Telmisartan Teveten Valsarstad Valsartan tai ...comp/plus **R1 ei yleensä anneta leikkauksaamuna**
- Beetasalpaaja ja diureetti:** Bisoprolol comp Bisostad Emconcor comp Orloc comp Selocomp
- Diureetit:** Amilorid Burinex Diauramin Diurex Furesis Furosemide Hydrex Indapamide Inspira Lasix Miloride Natrilix Spiresis Spirix Spirinolactone Sparkal Tertensif Uretren Vesix Zaroxolyn
- R2 Beetasalpaajat + afasalpaaja:** Albetol Atenblock Atenolol Bisoproact Bisoprolol Bisprontin Cardiol Carvedilol Carveratio Celiprolol Diasectral Dociton Espesil Emconcor Hypoloc Karvedilol Kerlon Metohexal Metomylan Metoprolol Nebilet Orloc Pindolol Pinloc Propral Ranoprin Selectol Seloken Selopral Spesicor Spesimax Sotacor Sotalin Sotalol Tenoblock Tenoprin Visken
- Beta- ja kalkkisalpaaja:** Logimax Nif-Ten **Vasodilatoiva** Loniten Lonoten
- Kalkkisalpaajat:** Adalat Amlodipin Amlodipine Amloratio Cardizem Dilmin Dilzem Escor Felodipin Hydac Isoptin Lercandipin Lomir Nifangin Nifedipin Nircadel Oridip Norvasc Plendil Syscor Vermin Verpamil Zanidip
- Afasalpaajat:** Pratsiol **Sentraalisesti vaikuttavat:** Catapresan, Moxonidin, Physiotens **R2 annetaan yleensä leikkauksaamuna**

Toimenpidekohtaiset lisätutkimukset

- Vatsa- tai rintaontelonleikkaus, nefrectomia, TURP, radical neck, mediastinoskopia**
PVK, *veriryhmä, x-koe, Na, K, krea, P-gluk, INR, EKG
- Ortopediset proteesipotilaat, selkäleikkaus**
PVK, *veriryhmä, x-koe, Na, K, krea, P-gluk, INR, CRP, U-KemSeul (naiset)

Diabeetikot

Yhtymän yhtenäinen ohje koskien kaikkia toimenpiteitä jotka tehdään diabeetikoille.

Kirjaaminen

1. Tiedot kirjataan leikkaussaliohjelmassa

2. Lifecare potilastietojärjestelmään

Tulevaisuudessa siirtyy suoraan
esitietolomakkeelta ?

ANESTESIAHOITO - 010101-002S Testinen Sini Harjoitus

Kirjaus Muokkaa Lisää Muotoile Liittymät

Järjestä käyntiajan mukaan

13.12.2017 8:02 V0033 Osasto 63 Westman Salla Aoh ANEHOI

Diagnoosi N81.1 Naisen kystosee
13.12.2017 -

Toimenpide LEF13 Laskeutuneen kohdun poisto ja/ tai emättimen/välilihan muovaus

Ohjaus ja neuvonta
Potilas saanut preoperatiivisen ohjauksen toimenpidettä varten. Tulee syömättä ja juomatta klo 24 alkaen. HERKO/PÄIKI

SUOSTUMUS OPETUSPOTILAAKSI:

Fysiologiset mittaukset
PITUUS:
PAINO:
VERENPAINI:
SpO2%:

Allergiat
LÄÄKKEET:
RUOKA-AINEET:
MUU:

Esitiedot Aiemmat leikkaukset/mahdolliset ongelmat

Apuvälineet
KEINONIVEL/METALLI:
TAHDISTIN:
HAMMASPROTEESI:
SILMÄLASIT:
KUULOKOJE:
APUVÄLINEET:

Tutkimukset
LAB:
EKG:
RTG:
MRI:
ENMG:
MRSÄ:
X-KOE/VERIVARAUS:
VERIRYHMÄ:
PIKA-INR:
HGT:

Haettu 11

Potilaan valmistelu

Potilaat saapuvat porrastetusti :

Ensimmäisenä DM, lapset, jännittäjät

- Esitietojen tarkistus
- Esilääkitys (ei rauhoittavia) omat lääkkeet
- Päivän kulun ohjaus
- Tapaa leikkaavan lääkärin
- Ihokarvat tarvittaessa ja kestopatruuna leikkaussalissa

Toimenpide

Leikkaussalissa omat gynen hoitajat.

Saliajat vaihtelevat 10 min – 120 min.

Sama leikkaussali niin PÄIKI potilaille kuin isommillekin toimenpiteille.

Potilaan heräämön seuranta

HERÄÄMÖ 1 ja 2

Kotiutuminen

Vitaalitoiminnot vakaat 1 h ajan; Potilas on orientoitunut aikaan ja paikkaan; Potilaan toimintakyky on palautunut ja pystyy liikkumaan hyväksyttävästi; Ei liiallista pahoinvointia tai oksentelua; Ei saa olla kipua, joka ei ole hoidettavissa suun kautta otettavin lääkkein; Ei verenvuotoa, haava ei saa tihkua.

Potilaat kotiutuvat saatuaan hoitajan ohjeistuksen suullisena ja kirjallisena: miten toimia, jos ongelmia kotona ja puhelinnumero yhteydenottoa varten. Potilaalla on hyvä olla vastuullinen saattaja, joka saa myös ohjeistuksen ja kotimatkaa varten (taksi käy). Kotona on hyvä olla apua ensimmäisen yön ajan. Yhteisymmärryksessä potilaan kanssa voidaan sopia, että potilas voi olla yksin kotona. Edellytyksenä tälle on, että hän kykenee soittamaan apua. Potilaan tulee voida pyytää apua vastuulliselta aikuiselta läheltä = potilas voi soittaa tarvittaessa. Avustavan henkilön ei tarvitse olla samassa taloudessa. Sovittava ystävän, naapurin, sukulaisen kanssa etukäteen. Sopimus tulisi tehdä viimeistään toimenpideaamuna esihaastattelun aikana ennen muistiin vaikuttavien lääkkeiden antoa. Yksinasuville soitetaan päiväkirurgiasta 1 POP.

**Mahdollisuus jäädä herkoksi tai
kotiutua osastolta seuraavana
päivänä.**

Ei jälkitarkastuksia rutiinisti

Erityishuomioita Gyn potilailla

Intimiteettisuoja !

Virtsaamisen seuranta toimenpiteen jälkeen.

KIITOS

